

Biedrība "Latvijas Mediju ētikas padome"

Ētikas padomes atzinums

Nr. 16/2021

Rīgā, 2021.gada 30.novembrī

Biedrības "Latvijas Mediju ētikas padome" (turpmāk – Biedrība) Ētikas padome šādā sastāvā: priekšsēdētājs Andris Kēniņš, priekšsēdētāja vietniece Skaidrīte Lasmane, padomes locekļi Guntars Līcis*, Aivars Pastalnieks, Baiba Liepiņa, Daiga Sproģe, Aleksandrs Mirlins, Andris Saulītis, Anda Rožukalne.

konstatē:

[1] Biedrība š.g. 8.novembrī saņēma SIA "Eolus" (turpmāk - Iesniedzējs) sūdzību par digitālajā laikrakstā "Neatkarīgā" un interneta vietnē neatkariga.nra.lv (turpmāk arī - NRA) publicēto Imanta Vīksnas rakstu "Iesniegti pieci jauni vēja parku pieteikumi" (turpmāk - Raksts).

[2] Sūdzībā norādīts, ka Rakstā ietvertā informācija ir balstīta tikai uz konkrētā žurnālista minējumiem un pieņēmumiem. Iesniedzējs norāda, ka Raksta autors nav sazinājies ar Iesniedzēju, lai precizētu vai noskaidrotu tos faktus, kuri rakstā skar Iesniedzēju un tā plānoto darbību.

Sūdzībā norādīts, ka autors Rakstā ietvēris tendenciozi negatīvus emocionālus vērtējumus bez sasaistes ar reāliem faktiem, tādējādi radot nepatiesu un negatīvu tendētu priekšstatu gan par konkrētiem projektiem, gan par vēja enerģijas industriju kā tādu.

Sūdzībā norādīts, ka kā viltus ziņu paraugs minams autora norādītais, "kad turbīna uzlieta un sāk ražot elektrību, plašākai sabiedrībai no tās nav labuma, jo zaļā enerģija tiek iepirkta par paaugstinātu tarifu." Minētais neatbilst patiesībai. Uz jaunajiem vēja parkiem obligātā iepirkuma komponente neattiecas, ko Raksta autors varēja noskaidrot Ekonomikas ministrijā.

Tāpat Sūdzībā norādīts, ka, lai arī Raksta virsraksts ir vispārīgs, taču viss saturs ir pamatā nevis par nozari kā tādu, bet pret konkrētu komersantu un tā pārstāvi vērsti emocionāli subjektīva viedokļa savārstījums. Autors selektīvi izvēlējies uzsvērt tieši konkrētā komersanta Vides pārraudzības birojā iesniegtās vēja parku ieceres, it kā starp citu pieminot, ka ir vēl arī citas (kopumā tādas ir 13).

Nosēgumā Sūdzības Iesniedzējs norāda, ka, definējot rakstu kā izpētes materiālu, Imants Vīksna ir paudis savu viedokli, ietvēris tajā savu personisko negatīvo vērtējumu, kā arī nepatiesu un maldinošu informāciju (atsevišķi apgalvojumi pat būtu pielīdzināmi viltus ziņām), iespējams, tādējādi pārstāvējot iedzīvotāju iniciatīvas grupas "Pret vēja turbīnām Z-Kurzemē" nostāju, spriežot pēc raksta noslēguma. Šāda žurnālista rīcība ne tikai pārkāpj neatkarīgas, objektīvas, faktos balstītas žurnālistikas ētikas kodeksā ietvertos principus, bet arī būtu vērtējama kā likuma "Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem" pārkāpums. Ja tas ir attiecīgs pasūtījuma "reklāmas/anti reklāmas" Raksts, tad tas atbilstoši norādāms, bet jebkurā gadījumā, vērtējams jautājums par nepatiesu ziņu sniegšanu un kaitējumu, ko tās nodara attiecīgam komersantam.

Iesniedzējs norādījis, ka Rakstā saskatāmi Biedrības Ētikas kodeksa 4.1., 4.2., 4.4., 4.6., 4.6.1.punktu pārkāpumi.

[3] Biedrības valde Sūdzību nodeva izskatīšanai Ētikas padomei atbilstoši Biedrības Statūtu 6.1.1. punktam.

[4] Biedrības valde 11.novembrū lūgusi NRA sniegt viedokli par Sūdzībā aplūkoto situāciju atbilstoši Biedrības Statūtu 6.2.punktam. NRA izdevējs nav Biedrības biedrs, taču ir Latvijas Preses izdevēju asociācijas biedrs.

[5] Biedrībā līdz sūdzības izskatīšanas brīdim NRA viedoklis netika saņemts.

Ievērojot konstatēto, Biedrības Ētikas padome:

secina:**

[6] Ētikas padome vērš uzmanību, ka nedz normatīvie akti, nedz Biedrības Statūti vai Ētikas kodekss nedod tai tiesības sniegt apstākļu juridisko vērtējumu un pārbaudīt Sūdzībā aplūkotās situācijas atbilstību normatīvo aktu, tostarp likuma "Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem" prasībām. Biedrības Ētikas padome Sūdzībā norādīto vērtē atbilstoši Biedrības Ētikas kodeksa nosacījumiem.

[7] Izvērtējot Sūdzībā norādīto, kā arī iepazīstoties ar Rakstu, Ētikas padome konstatē Biedrības Ētikas kodeksa 4.2., 4.4., un 4.6.1. punktu pārkāpumus.

[8] Ētikas padome secina, ka rakstā nav iekļauti rakstā pausto apgalvojumu pamatojoši avoti, dokumenti, vai citi pierādījumi. Ētikas padomes secina, ka raksta sagatavošanā nav prasīts iesniedzēja viedoklis. Ētikas padome pievienojas iesniedzēja secinājumam, ka, lai arī raksta virsrakstā tā tēma ir vispārināta, rakstā kopumā aplūkota jautājumi attiecībā uz konkrēto uzņēmumu, tādējādi iesniedzēja viedokļa uzklauššana būtu nepieciešama.

[9] Ētikas padome vērš uzmanību, ka Sūdzībā aplūkotais Raksts, lai arī saukts par pētījumu, ir paviršs, citstarp izmantojot tādus jēdzienus kā "vispārināms fakts", kas vienlaikus netiek pamatots ar pierādījumiem. Ētikas padomes secina, ka rakstā; tiek virzīta emocionāla un tendencioza interese bez pienācīgi argumentēta pamatojuma.

Ievērojot secināto, Biedrības Ētikas padome

atzīst:

- 1) Iesniedzēja Sūdzībā norādītajā rakstā konstatējams Biedrības Ētikas kodeksa 4.2., 4.4., 4.6.1. pārkāpums;
- 2) Ētikas padomes atzinums nosūtāms iesniedzējam un informācija izplatāma atbilstoši Biedrības Statūtu 6.6. punktam;
- 3) Atzinums publicējams Biedrības interneta vietnē.

* Ētikas padomes loceklis G.Līcis atstatās no balsošanas par Ētikas padomes atzinumu, ievērojot, ka atbilstoši Biedrības Ētikas kodeksa punktam deklarējis personīgu interesi jautājumā par vēja parku attīstību Zemgalē.